

СЯЛЯНСКАЯ

НІВА

Нахай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 га-
дзін апрача свята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ і СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Сумныя зьявішчы.

Адбыліся самаўрадавыя выбары амаль што па ўсёх усё Беларусі. Гэтыя выбары, на раду з сумнымі праявамі, паказалі бадай што болей пацяшаючых праяваў.

Але адбываліся і адбываюцца выбары і па месцах Беларусі!.. Калі мы маглі запісаць на старонкі беларускіх газетаў многа радаснага ў адносінах да вядомых самаўрадаў, дык, на вялікі жаль, ня можам гэтага зрабіць адносна месца.

Натугамі беларускага грамадзянства ў Вільні, у культурным цэнтры Беларусі, на 48 радных да месцавое рады прайшло толькі двух Беларусаў. І гэтаму мы радуемся, бо і гэта сведчыць, праўда, аб невялікай, але-ж, ўсё-ж такі нацыянальнай перамозе. У іншых меншых месцах Беларусі таксама прыходзілася спатыкаць аднаго—два такіх радных, якія залічылі сябе Беларусамі. Найгорш з усіх паказала сябе Горадня, бо там, на 32 радных не аказалася аніводнага Беларуса.

А знача, калі мы будзем разглядаць справы беларусізацыі месца, дык пачынем вельмі сумныя зьявішчы. У месцах Беларусі—беларуская свядомасць гэтак стаіць нізка, што запраўды выклікае сум.

Хто пробававу прыглядацца да месцавога жыхарства дык пэўна заўважыў, што вялікая лічба народу, ані сваім укладам жыцця, ані моваю нічым не выдзяляецца ад вясковага люду, ад сялянства. Чаму-ж гэта, пры якіх-колечы спробах, як напрыклад, самаўрадавыя выбары беларускасць не праяўляецца?

А таму, што месцавое жыхарства ў працягу шматвековае няволі, будучы ў бліжэйшай сутычнасці з народамі нас паняволіўшымі паддаліся дэнацыяналізатарскім чужацкім уплывам, а цяпер збіўшыся з праўдзівага шляху, або аддаюць свае галасы за чужынцаў, або страціўшы актыўнасць зусім устрымліваюцца ад галасавання. Аб праўдзівасці гэтага найлепей сведчыць Горадня.

У Горадні, згодна ўрадавых дадзеных ёсць 12 тысяч праваслаўнага жыхарства, якіх ніякім спосабам нельга залічыць Палікамі. Гэта людзі (а іх 1/2 частка ўсяго жыхарства Горадні), або з русыфікавання, або проста несвядомыя Беларусы. І вось, пры гэтакім укладзе нацыянальных адносін правіць месцам будучы дзеве народнасці: Жыды і Палякі пры абсалютнай адсутнасці 1/3 часткі, якою зьяўляюцца праваслаўныя.

Як вынікае з праяваў самаўрадавых выбараў у месцах і як мы ўжо адзначылі, дык беларускі элемент па месцах зьяўляецца найбале адсталым ад нацыяналь-

Спрэчкі у партыі камуністых.

Як ужо ведама, дык некаторыя камуністы пад правадырствам Троцкага і Зіноўева не згаджаюцца з рэштаю камуністых.

Прычыны нязгоды ў тым, што, так званы, камуністычны цэнтр паддаўся націску расейскага народу, дык пашоў на „ўступкі“ нацыяналістам, а дзеля гэтага адлажыў на далей сувветную рэвалюцыю. Троцкі ды Зіноўеў з гэтым не згаджаюцца. Яны дамагаюцца „раздуваць“ „плянтарны пажар рэвалюцыі“.

Дзеля таго, што ўлада ў руках цэнтру, дык як сам Троцкі, так і яго прыхільнікі знаходзяцца ў няміласці цэнтравікоў, лідэрамі якіх зьяўляюцца Сталін і Бухарын. За свой бунтарскі капры проці паноў камуністычнага палажэння—Троцкі і Зіноўеў былі зьмешчаны са сваіх высокіх становішчаў, дык цяпер зьяўляюцца радавымі сябрамі партыі. Ім пагражаюць поўным выключэннем з партыі, калі яны будуць „бунтавацца“. Але-ж, як відаць, дык Троцкі і Зіноўеў вялікія рыбы камуністычнага мора: з імі яшчэ нека лічацца. Адносна-ж іх прыхільнікаў не царамоняцца... Западзронных у прыхільнасці да Троцкага і Зіноўева зараз-жа выкідаюць з партыі, а пасля стараюцца хапіць на кручок, ды „прышыць к дзелу“.

Спрэчкі ў камуністычнай партыі гэтак далёка пацярпеліся, што гэтымі днямі выключылі

„Саколы“ і „Стральцы“—водзяцца.

У Польшчы ёсць дзеве вайскова-спартыўныя арганізацыі. Адна з іх называецца „Сакол“, якая адносіцца варожа да сучаснага ўраду, а другая „Стралец“, якая зьяўляецца прыхільнаю да ўраду і мае мэтай дапамагаць уладам на мясцох. Дзеля таго, што „Стральцы“ карыстаюцца дапамогаю ад ўраду, дык іх арганізацыя болей пашырана на крэсах сярод асаднікаў ды калённых. З гэтымі „Стральцамі“ беларускае сялянства знаёма. „Сакол“ мае пасьпех на роўні са „Стральцом“ там у каранной Польшчы.

І вось „Дзеньнік Віленскі“ падаў вельмі цікавыя весткі аб працы „Сакола“ і „Стральца“!..

нага руху дзякуючы сваёй нясвядомасці. Апрача таго можна заўважыць і фактычна сввердзіць поўную адсутнасць актыўнасці ў беларускіх работнікаў. Ясна, што у гэтакім стане пакідаць справу на далей нельга. Нельга далучыцца да таго, каб беларускія работнікі ды беларуская месцавая інтэлігенцыя, або была бяздзейнай апатычнай, або цягнулася ў хвасьце розных польскіх пэнэсаў, энпраўцаў ды іншых. Неабходна і неадкладна трэба будзіць беларускую свведомасць у месцах і актыўнасць работнікаў і цягнуць іх да працы і змагання за Бацькаўшчыну. Трэба тым сумным зьявішчы, якія мы відзім па месцах у сучаснасці ператварыць на радасныя праявы... Але хто можа і хто павінен гэта зрабіць?

У кожным месце ёсць некалькі свведомых і інтэлігентных работнікаў, дык ніхто іншы, а яны павінны і абавязаны зараз-жа ўзяцца за гэта і працаваць... А каб праца іх была плянамернаю і больш карыснаю, дык яны, гэтыя перадавыя ра-

з партыі таварыша Прэабражэнскага. Прэабражэнскі разам з Бухарыным напісалі кніжку „Азбука Камунізму“, якая мае гэтакое значэнне, як у хрысьціян—Катэхізіс.

Праціўнікі камуністычнага цэнтру, г. зн. апазыцыянеры прыхільнікі Троцкага і Зіноўева, быццам маюць падняць дэманстрацыю ў дзясатыя ўгодкі існавання камуністычнай улады. Але-ж гэта ім пэўна ня ўдасца, бо пануючыя камуністыя ніякае дэманстрацыі, варожае ім, не дапусьцяць.

Як відаць з некаторых крокаў камуністычнае ўлады, дык святкаваньне дзясатых угодкаў ужо распачалося. Так напрыклад абвешчаны ўжо камуністычны маніфэст, якім—сяму-таму абяцаны сякія-такія міласці ды амнэстыя, а галоўна вельмі многа запраектавана розных „добрых“ пачаткаў. З прычыны святкавання адбываецца цяпер у Петраградзе гістарычная сесія галоўнага савету. Паседжаньне адбываецца ў быўшым Таўрычаскім палацы, дзе месцілася да рэвалюцыі дзяржаўная Дума. Дык вось на гэтай гістарычнай сесіі маніфэст камуністычнага ўраду быў зацьверджаны. На тым месцы дзе некалі быў царскі партрэт, цяпер там пастаўлена вялікая з гіпсу абразіна Леніна. На тое-ж і царавот!..

У Грэнбаціне, каля Таруны, „Саколы“ ладзілі забаву, дык гэтаму стараліся перашкодзіць „Стральцы“. У рэзультате адзін „Сакол“ ад нажовых ранаў апынуўся ў бальніцы, а другі пудам астаўся цэлым ад... ручное бомбы..

А яшчэ також таго, зьяўляецца гэтака вась вестка, дык гэка самага „Дзеньніка“. Жырардаўская і мшчонаўская каманда „Стральцоў“ адбывала палявыя заняткі, пасля чаго, гучна бавіліся ў Мшчонаве. У часе гучнае забавы захацелася пабавіцца іншым спосабам—ад чаго ўцярыла 15 чалавек, з якіх некалькі адставілі да бальніцы... У гэкай забаве пажадаем мы, як „Саколам“ так і „Стральцом“, пасьпеху і ўдаты!.. Баўцяся паны на „здароўячка“!..

ботнікі павінны стварыць „Беларускую Работніцкую партыю“. Мэтай яе павінна быць абарона правоў беларускага работніка, а ідэалёгія—нацыянальная—беларуская.

Ёсць-жа на свведзе Ангельская работніцкая партыя, ды іншыя, дык чаму-ж беларускія работнікі пазбаўляны гэтага? Дык чаму-ж беларускі работнік, як які асуджаны на пазбаўленьне роднае арганізацыі, павінен цягацца па чужых і варожых яму партыях?

Дык на вас браты работнікі, хто ўжо пачувае сябе Беларусам, ляжыць святый абавязак уратаваць сваіх клясавых братоў ад вялікага нашчасця, вашым браты свведомыя работнікі абавязкам, зьяўляецца неабходнасць даць месцаваму работніку-Беларусу сваю родную арганізацыю, якая, як ніхто іншы, будзе бараніць беларускую работніцкую справу!

Дык, у добры час, да працы!

Скарга.

З жыцця Польшчы.

Справы Сойму.

Пасля месячнае працы ў „адкладзе“, Сойм і Сэнат ізноў зачынены, няма ведама да якога часу. Апазыцыйныя газеты пішуць, што сучасны польскі ўрад не дазваляе працаваць Сойму толькі дзеля таго, што баіцца адказнасці перад народным прадстаўніцтвам.

Польская прэса стараецца дагадацца, што далей будзе з Соймам? і ніяк ня можа нічога выгадаць. Гадае і так і сяк, а будзе пэўна гэтак, як захоча ён... г. зн. марш. Пілсудскі.

Гандлёвы баянс за верасень.

Паводле справаздачаў польскіх газетаў за месяц верасень у Польшчу прывезена розных рэчаў на 218 мільёнаў, а вывезена толькі на 205 мільёнаў золотых. Так што прывезена на 13 мільёнаў болей, як вывезена. Для дзяржаўнае гаспадаркі гэта вельмі ня прыемна, бо тую колькасць грошай, якая стварылася ад перавышкі прывозу над вывазам трэба выплаціць золатам. Але-ж, як у Польшчы золата не здабываецца, дык такі стан рэчаў калі прадоўжыцца, можа вельмі блага адбіцца на дзяржаўным эканамічным жыцці, якая-ж прычына на гэта?—Некаторыя гавораць, што гэтакі стан рэчаў вытвараецца ад таго, што людзі якія пастаўляю кіраваць дзяржаўнаю гаспадаркаю і грашовымі справамі—зьяўляюцца бласкімі кіраўнікамі?.. Дык хутка прыедзе Амерыканец!.. Можна ён будзе мудрэйшым!..

Яшчэ аб пазычцы.

„Дзеньнік Віленскі“ паставіўшы пытаньне: „Які будзем плаціць процант?“ У адказ — цэлым радам фактаў і цыфраў даводзіць, што Польшча, хоць фактычна падпісала амерыканскую пазычку на варункх платы 7 процантаў, будзе фактычна плаціць 9.40 процантаў. бо, у сувязі з пазычкаю і на пазычку зьявіліся іншыя высокія аплаты. Гэтымі самымі фактамі „Дзеньнік“ даказвае, што замежныя капіталісты ня маюць веры да польскіх абставінаў. А калі дадаць да гэтага кантралёра ад амерыканскіх банкаў, дык і ясна, што Польшчы за граніцаю ня вераць.

Забастоўка банкоўцаў.

Працаўнікі, г. зв. Дыскантовага банку ў Варшаве, ужо нешта два тыдні як бастуюць. Гаспадары банку ня хочуць задаволіць дамаганні сваіх працаўнікоў, дык, каб падтрымаць калегаў, працаўнікі іншых варшаўскіх банкаў абвясцілі аднаднёвую забастоўку і ўтварылі дэманстрацыю. Дэманстрацыя зьявілася перад гмахан прэзідыуму Рады Міністраў натоўпам шэсьць тысяч банкавых працаўнікоў. Нас нічога так не цікавіць, як сама цыфра „шэсьць тысяч“. Гэтакая лічба працаўнікоў, толькі тое і робіць, што лічаць грошы ды піша розныя рахункі!.. А хлеб з зямелькі нехта-ж здабывае і для іх!..

НАВІНЫ.

— Ад веку мы спалі... Камісар ураду на м. Вільню забараніў Беларускаму Народнаму Тэатру пяць беларускіх нацыянальных гімна „Ад веку мы спалі...“

— Гр. Астроўскі закаваны ў ланцугі. Гэтымі днямі гр. Астроўскага, быўш. дырэктара Віленскай Беларускай Гімназіі, які, як ведама, арыштаваны і пасаджаны ў вастрог у Вронках, няведама для якіх мэтаў прывязлі ў Вільню. Са станцыі Вільні да адпаведных уладаў гр. Астроўскага праводзілі закованым у ланцугі разам з нейкім угалоўным праступнікам. У гэтай справе старшыня Беларускага Пасольскага Клубу пас. Ярэміч рабіў інтэрв'ю ў вядомых уладаў і запратаставаў проці гэтакага зьневажачага абыходжаньня з гр. Астроўскім.

— Аб шаўлянскай школе. Беларуская пачатковая школа Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Шаўлянах мае вялікі паспех і карыстаецца надта вялікай прыхільнасцю з боку беларускага грамадзянства.

Цяпер ужо ходзіць у школу 130 дзяцей, як з вёскі Шаўляны так і з іншых суседніх вёсак! І яшчэ чакаецца новых 40 вучняў. Заняткі ідуць на дзёве зьмены.

Да польскіх школаў, якія знаходзяцца ў ваколіцах Шаўлянаў, ходзіць усяго па 10 вучняў. У шаўлянскай школе тугэйшымі сіламі ладзіцца спектаклі і прадстаўленьні.

У суботу 22-га кастрычніка сёл. г. у салі Віленскай Беларускай Гімназіі (Вострабрамская 9)

Віленскі Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ладзіць

Спэктакль - вечарыну

Адыграна будзе п'еса Аляхновіча п. н.

„ПАН МІНІСТАР“

пасля чаго **ТАНЦЫ** да 2-ой гадз.

Уваход па запросінах.

Пачатак а 7½ гадзіне.

Праект забастоўкі.

„Robotnik“ піша, што, каб дабіцца падвышэння заробтнае платы, работнікі ўсіх польскіх капальняў вугальля, гутаў і металёвых фабрыкаў паставілі распачаць забастоўку, калі гаспадары не задаволяць іх дамаганьняў.

Пачатак забастоўкі абвясціць камісія, якая будзе вясці перагаворы ад імя работнікаў з гаспадарамі.

Што дзеецца ў сьвеце?

Кук ня кукне ў Варшаве.

У Варшаве мае адбыцца сясія цэнтральнага выканаўчага камітэту інтэрнацыянальнае арганізацыі вуглякопаў. На гэтую сясію меў прыехаць Кук, кіраўнік ангельскага саюзу, але-ж польскі консул у Лёндане ня выдаў даволу на прыезд Кука ў Варшаву, а калі гэтак, дык Кук ня кукне ў Варшаве!.. Замест Кука Ангельцы іншага дэлегата ня прышлюць, а без гэтакага зьезд не адбудзецца.

Трэба ведаць, што гэты Кук, у леташнім годзе, кіраваў ангельскаю забастоўкаю. Ён хоць і не належыць да камуністых, аднак-жа, як відаць з гэтага эларэнья зьяўляецца вельмі страхотным для „дэмакратычнае“ Польшчы, дзе камунізм — падобна таму райскаму дрэву зьяўляецца забароненым і, як тое дрэва зьяўляецца надта прывабным для шмат-каго, аб чым сьведчаць, шгодоеныя арышты ў розных краінах сучаснае Польшчы за „прыналежнасьць да камуністых“.

Забастоўка вуглякопаў у Нямеччыне.

У Нямеччыне распачалася вялікая забастоўка вуглякопаў. Забастоўка паўстала дзякуючы нізкай заробтнай плаце вуглякопам. З усіх 24 катэгорыяў работнікоў, дык вуглякопы зарабляюць найменш ад усіх, ня гледзячы на тое, што іх праца вельмі цяжкая. Усё гэта добра ведалі і ўрад і грамадзянства, аднак-жа ніхто не падумаў пытаньня аб павышэнні платы вуглякопаў, дзеля таго, што баяліся, каб не падаражэў вугаль, што ў сваю чаргу выкліка павышэньне цэнаў на ўсе рэчы

Забастоўка асягне сваю мэту, але-ж падвышчу платы работнікі атрымаюць не ад гаспадароў-працадаўцаў, а ад капын. Гэтакім спосабам вугальне не падаражэе і уратуецца Нямеччына ад спадку цавы нямецкіх грошай, чаго Немцы вельмі баяцца.

Справа аб забойстве Пятлюры.

У Парыжы распачалася судовая справа аб забойстве ўкраінскага атамана, Пятлюры. Як ужо пісалася ў газетах, дык Пятлюру забіў жыхар Швацбард, які на судзе прызнаўся ў забойстве і тлумачыць забойства помстаю за пагромы жыдоў на Украіне, дзе быў атаманам Пятлюра.

Згодна далзеных, якія маюцца на руках у Шварцбарда, дык у гады рэвалюцыі на Украіне забіта поўмільёна жыдоў.

Гэты судовы працэс выклікаў вялікую зацікаўленасьць, асабліва сярод жыдоўскага жыхарства ў Парыжы і ўкраінскіх эмігрантаў. Жадаючы быць прысутнымі ў салі суду, было гэтак многа, што не хапіла месца ў памешканьні. Хто спазьніўся, дык з гэтае прычыны ня мог быць упушчаны ў салю.

ЯКУБ КОЛАС.

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

А ў яго быў кут багаты
Думак розных, сьпева, сноў,
Казак вугал непачаты,
З ім парады ветрык вёў,
З ім размовы мелі хмаркі,
Перасьмейваліся з ім,
Плывучы ў адзеньні яркім,
Тканым сонцам залатым;
З ім улётку, дзень і ночку,
Булькаў сьветлы ручаёк,
А з палёў, з лясоў дубочку
Нёс навіны матылёк.
Углыбіўшыся ў плянь сьвету,
З тым злучыўшыся жыцьцём,
Часта ў жалю яго адзеты,
Ён зрабіўся пясняром.
І сьпяваў ён так прыўдала
У той час, як сьвет сьціхаў,
Што аж неба замірала,
І зямля ўся замаўкала,
І дух згоды ахінаў.
Тады ўсё яе стварэньне,
І ўсё слухала той сьпеў;
Чэзла здраднае насеньне,
І зьнікалі злосьць і гнеў,
Ажывала ноч глухая.
Зноў займаўся ясны дзень.
Затраслася сіла злая,
Чуе—кепка: згіне цень.
Сьціхла песьня—цёмна стала,
Згасьлі ўраз усе агні,
І сякера заблішчала
Пры дубовым карані!
Сьсеклі зьлідні дзіва-дрэва,

9) Сэрца вынялі з яго,
Каб ня чулі болей сьпева
Найдзіўнейшага таго,
А дубок без сарцавіны
Злосна кінулі на дол.
Змоўклі песьні з тэй часіны,
Смутна стала навакол;
Толькі зрэдка на сьвітаньні,
Як павейваў вецярок,
Журба чулася, стагнаньне, —
Плакаў сьсечаны дубок.

Шоў тым месцам падарожны,

І спыніўся: чуе ён —

Ні то голас чый трывожны,

Ні то струн балючы зьвон.

Аглянуўся—нікагутка.

Бліжай к дрэву ён ступіў —

Што за дзіва? што за чутка?

Дуб жалосна галасіў,

Як-бы скаргу слоў на кога

Ці на долю наракаў.

Падарожны з дуба тога

Дудку жыва змайстраваў

І папоў у сьвет ён Божы

З тэю дудкай жабраваць.

Але ўжо ня так прыгожа

Гэта дудка стала граць,

Бо ня тое на ёй граці,

Чым душа яе жыла,

Бо яе дар зьневажалі,

Бо нявольніцай была.

Смуткавала дудка тая

Аб тых родных каранях,

Аб праўдзівых песьнях краю,

Мільм лузе і палэх.

Толькі-ж раз яна пачула

Родны голас, родны зык:

Воля, ласка ёй вярнула

Зьліма выняты язык,
А за момант ласкі, волі
Усё гатова дараваць,

І за гэта сваю долю
Стала дудка высьлаўляць.
А як волю ўсю пачуе,
Дрэва тое ажыве.
Песьня-радасьць запануе,
У прасторы паплыве;
А на тых яго карэньнях
Дрэвы новыя ўзрастуць
І другому пакаленьню
Тую песьню дацяюць“.

Скончыў хлопчык казку гора

І галоўку пахінуў,

Зноў Сымонку, як учора,

Нейкі смутак агарнуў.

Ганна слоўка не ўраніла

І маўчала, як і ён,

Бы жуда іх ахапіла,
Надышла з усіх старон.

І раптоўна Ганна ўстала,

Міг—памкнулася маўчком,

Абняла, пацалавала

Крэпка-крэпка і драпала

У садку за вішнячком.

А на ўсходзе чырвань грае,

Цень радзее, нікне мрок,

І зямелька ўжо вітае

Новы радасны дзянёк.

ЧАСЬЦЬ ТРЭЦЯЯ.

І.

О край родны, край прыгожы!

Мілы кут маіх дзядоў!

Што мілей у сьвеце Божым

Гэтых сьветлых берагоў,

Дзе бруяцца срэбрам рэчкі,

Дзе бары-лясы гудуць,

Дзе мядамі пахнуць грэчкі,

Нівы гутаркі вядуць;

Гэтых гмахаў безгранічных

Балатоў тваіх, вазёр,
Дзе пад гоман хваль крынічных

Думкі думае прастор;
Дзе ўвосень плачуць лозы,
Дзе вясной лугі цвітуць,
Дзе шляхом старым бярозы
Адзначаюць гожа пуць?

Гэй, адвечныя курганы,

Сьведкі прошласьці глухой!

Кім вы тут панасыпаны?

Чый воляю-рукой

Вы раскіданы на полі,

Даўных спраў вартаўнікі?

Эх, ня скажаце ніколі,

Што казалі вам вякі!

Вы пудінаю няроўнай

Бяжыце ў далечыню,

У бок Віліі чароўнай

І пад сьветлогу Дзьвіну.

Край мой родны! дзе-ж у сьвеце

Край другі такі знайсці.

Дзе-б магла так, поруч з сьмецьцём,

Гожаць пышная ўзрасьці?

Дзе-бы вобруку з галечай

Расквятнеў багацтва цуд

І дзе-б з долі чалавечай

Насьмяяліся, як тут?..

Скрозь вяночкі дрэў вясёла

Над мястэчкам ці сялом

Цэрквы, стромкія касьцёлкі

Вежы ўзносяць к небясм.

А званіцы перад сьвятам

У касьцёл, царкву завуць,

Каб перад Богам і прад братам

Віны ўсе свае пачуць.

Родны край! у Божа імя,

У чэсьць касьцёлаў! царквоў

Паміж дзеткамі тваімі

Многа легла камянеў;
Многа вышла трасяніны —
Меч, агонь зьнішчалі край:
З двух бакоў „айцы“ дубінай
Заганялі нас у рай!

Выйшаў з друку і прадаецца Беларускі Календар „Пагоня“

(сьценны-адрыўны)

■ НА 1928 ГОД. ■

Адрыўны календар „Пагоня“ зьмяшчае перадусім календарную часць: дні старога і новага стылю са сьвятамі праваслаўнымі і каталіцкімі, імёны сьвятых, усход і заход сонца, зьмены месяца і зьмены пагоды паводле стогняга календара.

На адваротных старонках календара зьмешчаны цікавыя весткі, як напрыклад: гаспадарскія і лекарскія парады, беларускія народныя песьні, вершы найвыдатнейшых беларускіх пісьменьнікаў і іх жыцьцяпісы, весткі з гісторыі і географіі Беларусі і іншых народаў, інфармацыі аб беларускім грамадзкім жыцьці, жарты і розныя абвесткі.

ЦАНА календара 1 зл. 20 гр.,
з перасылкай 1 зл. 35 гр.

Хто выпісвае ня меней 5 календароў, той за перасылку нічога ня плаце, хто купляе ня менш 10 календароў, той атрымлівае 20% скідкі.

ГАЛОЎНЫ СКЛАД: Вільня, Завальная № 7, Кнігарня „Пагоня“

і ў Беларускай Кнігарні Ст. Станкевіча, Вільня, Вострабрамская 2.

Беларускі Народны Тэатр

Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры пад дырэкцыяй Пётры Булгана

У НЯДЗЕЛЮ 23 кастрычніка с. г. ў ВІЛЬНІ, у салі Прамыслова-Гандлёвага Клубу (вул. Ад. Міцкевіча № 33) адбудзецца

БЕЛАРУСКІ СПЭКТАКЛЬ.

1) „Паўлінка“ („Заручыны Паўлінкі“)

Штука ў 3-х актах са сьпевамі і танцамі Я. Купалы і Ф. Аляхновіча.

2) Хор і Народныя Танцы.

— ПАЧАТАК а 8 гадз. 15 мін. УВЕЧАРЫ. —

Білеты ў пане ад 50 гр. да 2 зл. 50 гр. можна набываць у кнігарні „Пагоня“—Завальная № 7 і ў дню спектаклю ў Прамыслова-Гандлёвым Клубе ад 5-ай гадз. ўвечары.

Дырэкцыя Тэатру.

Гаспадарскі аддзел.

3 практычны кармленьня кароў у Даніі.

(Працяг).

Каб ісьці такім шляхам, як Датчане, і паяць нашу жывёлагадоўлю, трэба і нам звярнуць увагу на малакагонныя кармы, як кармавыя караньплоды—буракі, рэпа і інш.

Ад буракоў карова павялічвае ўдой, масла выходзіць прыемнае па смаку. У нас буракі, турнепс (кармавая рэпа) добра растуць ня толькі на гародзе, але і на полі.

Не шкадуць дацкія гаспадары сваім каровам і бульбы, але даваць карове больш 25—30 фунтаў у дзень бульбы ня варта. Трэба сьцярагчыся асабліва, каб у корм ня ішла прарослая, мёрзлая і гнілая бульба. Перад дачай яе, абавязкава трэба мыць і рэзаць, інакш каровы могуць ёю ўдавіцца.

Да сытных кармоў належаць высеўкі, макуха, розныя зярняты і інш. Гэтыя кармы патрэбны скаціне ня толькі для прадукцыйнасьці, але і для жыцьця. Бяз дачы сытных кармоў разам з іншымі ня трэба спазывацца памысных вынікаў кармленьня. Датчане за гэтым пільна сачылі і шмат куплялі гэтых кармоў заграніцай. Адной макухі з Беларусі яны атрымлівалі штогод да 150,000 пудоў. Сытныя кармы важны для скаціны дзеля таго, што яны маюць шмат бялка і жыру. Гэтыя кармы Датчане даюць мяшанкай з другімі кармамі.

Дзеля таго, каб рабіць правільную мяшанку кармоў, трэба мець магчымасьць адны кармы параўнаваць з другімі. Умовіліся абабраць кармавую адзінку, з якой зраўніваць усе кармы. Такой адзінкай у Даніі лічыцца сумесь з 1/3 фунта аўса, 1/3 ф. пшавічных высевак і 1/3 ф. славачніковае макухі. У нас, на Беларусі, за кармавую адзінку лічыцца 1 ф. сярэдняга аўса. Іншых кармоў на 1 ф. кармавых адзінак трэба браць пясобна гэтулькі (табліца прыблізная):

Травы з папш	5 1/2 ф.
Канюшыны зялёнай	6 "
Вікі зялёнай	8 "
Бацьвіныя розн.	10—11 "
Сена сухадолаў	2 1/2—3 "
Сена балотняе	3—5 "
Сена канюшыны	2—2 1/2 "
Саломы яравой	3 1/2—4 "
Саломы азмай	6 "
Саломы, гароху і вікі	4 "
Мякіны яравой	2 1/2 "
Буракоў кармавых	10 "
Турнепсу	12 "
Ячменю (зарнё)	4 1/3 "
Аўса	1 "
Жыта	4 1/5 "
Пшавіцы	4 1/3 "
Вобу, гароху, вікі	4 1/5 "

Кароў у Даніі большай часткай трымаюць улетку ў хлеве, ці пасуць на прывязі. Сярэдняй карове, вагай 25 пуд., пры ўдою 25 ф. малака

трэба 120 ф. травы. Гэту норму дацкі селянін і дае карове, а калі зялёнага корму не хапае, дык замяняецца раўназначнай па сьцнасьці часткай другога корму.

Калі летам досыць лёгка карміць кароў, дык зімой гэта бывае даволі трудна. Трэба тут падабраць такія кармы, каб яны былі смачныя і сытныя. Апрача гэтага, тут трэба вылічыць, колькі карове трэба кожнага корму.

Для вылічэньня колькасьці кармоў на падтрыманьне карове жыцьця і яе прадукцыйнасьці, Датчане маюць у сябе пэўныя досьледы. Паводле гэтых досьледаў, карове патрэбна, на падтрыманьне жыцьця, на 3 пуды жывое вагі 1 кармавая адзінка, а на кожныя 3 ф. малака таксама—1 кармавая адзінка. Апрача гэтага, на цялё з трэцяга месяца цяльнясьці надбаўляецца ад 1/2 да 1 кармавой адзінкі.

Кармы падбіраюцца для падтрыманьня жыцьця—грубыя, а для прадукцыйнасьці—сытныя і караньплоды. Грубых кармоў Датчане даюць ня больш 15 ф. у дзень на штуку сярэдняй вялічын. У нас жа даюць і да 20—25 ф. Даючы кармы, Датчане лічацца ня толькі з якасьцю іх, але і з цаной, бо на карову яны глядзяць, як на фабрыку. Калі кожны фунт малака ці мяса будзе больш танейшы, то толькі ад гэтага будзе карысьць гаспадару пры палешавым кармленьні.

Ж. (Канчаток будзе).

СЯЛЯНЕ! Прысылайце падпіску, падахоўчайце другіх прысылаць грошы і пашырайце „Сялянскую Ніву!“

Юрыдычныя парады

ў Беларускам Інстытуце Гаспадаркі і Культуры.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры арганізаваў Юрыдычную Сэкцыю, якая мае на мэце даваць парады сялянству ў рожных справах, як цывільных, так і палітычных.

Юрыдычная Сэкцыя Інстытуту знаходзіцца пад кіраўніцтвам спецыялістага юрыста і затым парады будучь насіць далком характар адвакацкіх парадаў. Парады можна атрымліваць на месцы ў Вільні асабіста, а таксама дарогай карэспандэнцыйнай. Кожная парада, як вусная, так і лістовае каштуе 50 грошай. Незалежна ад парадаў Юрыдычная Сэкцыя Інстытуту, на жаданьне Інтэрэсантаў, можа арганізаваць судовую абарону ў цывільных і палітычных справах, якія разьбіраюцца, як на месцы ў Вільні, так і на правінцыі.

Зварачвацца на адрэс: Вільня, Завальная 6—5, Беларуска Інстытут Гаспадаркі і Культуры, Юрыдычная Сэкцыя.

Кроў лілася ручаямі,
Зрада чорная расла,
Што папамі і ксяндзамі
Ў сэрцы кінула была.
І цяпер над намі, брацьце,
Яшчэ ў сіле той раздор —
І папоўскае заклічце,
І ксяндзоўскі нагавор.
Брацьце мае, беларусы!
У гэтай кнізе людзкіх спраў
Сам лёс, мусіць, для спакусы
Гэты край нам адзначаў.
Тут схадзіліся плямёны
Спрэчкі сілаю канчаць,
Каб багата адароны
Мілы край наш зваяваць,
А нас цяжка ў сэрца раніць,
Пад прыгон узяць навек.
Нашы скарбы апаганіць,
Душу вынесці на здзек,
Каб у віры гэтай ашукі
Зьвішчыць нашы ўсе сьляды,
Каб ня ведалі і ўнукі,
Хто такія іх дзяды.
І лілася кроў нявінна,
Швэдз набытак наш паліў,
А ўрад царскі самачынна
Тут гвалтоўнасьці тварыў,
Будаваў востраг народу
І барбарскім капшлом
Мерыў волю і свабоду,
А культуру нёс з калом.
І бяз жалю капштамі
Конь казацкі тут ступаў
І збачынку з ярынамі
Талачнў і дратаваў.
Родны край!

Эх, чаго нам ні прышлося,
Брацьце мілыя, ужоць!
Колькі талантаў зьвялося,
Колькі іх і дзе ляжыць
Невядомых, няпрызнаных,
Неапаканых нікім,
Толькі ў полі адсыпяваных
Ветру посьвістам пустым!
Дык хіба-ж мы праў ня маем,
Сілы шлях свой адзначаць
І сваім уласным краем
Край свой родны называць?

— Гэй, Сымон! Сымон! ты чуеш?
Сонца ўжо ўзышло — пара!
Ці забыўся, дзе начуеш?
Час нам выбрацца з двара! —
Дзед жабрак прачнуўся рана,
Будзіць хлопца. — Уставай!
Хварэць нечага на пана,
Хоць падзяку людзям дай! —
І зьбірае дзед манаткі
Ды бубніць сабе пад нос,
„Дзе-ж ён дзеўся, небажаткі?
Куды прах яго панёс?“
— Эй, ты чуеш? дзе ты згінуў? —
І няма адказных слоў.
Дзед трывожна погляд кінуў:
— Мусіць зьбег, каб я здароў! —
І затросься дзед ад страху,
Думка мозг яго ажгла:
— „Абакраў, гад, і даў маху!“ —
І сама рука лягла
На мяшэчак пад пахвінай,
Але цэл той вуззюлок.
І мысленна прад хлапчынай
Тут пакаяўся дзядок.

„Але дзіва, што з ім стала?“
Сам сябе стары пытаў.
А тымчасам сонца ўстала,
Промень першы завітаў
У гуменца з-пад шчыцінкі,
І ў палосцы залатой
Нязлічоныя пылінкі
Закружыліся, як рой;
Пташкі-ластаўкі ляталі
То на двор, то са двара
Над гнязdzечкамі сьнавалі
І так міла пшчэбяталі,
Як-бы жычылі добра.
Зьлез дзед з торпу ў замяшаньні,
„Дзе-ж падзеўся той Сымон?
Ці дзе ходзіць спазараньня,
Непаседа-ветрагон?“
Абышоў дзед двойчы клуню,
Клікнуў раз-другі — няма!
І напала на дзядуню
Неадчэпная дума:
„Кінуў хлопец яго, кінуў!
Эх, ня ўмеў з ім ладзіць ён!“
І шкада яму хлапчыны —
Зьбег музыка, зьбег Сымон!
— А дзе-ж хлопчык твой, дзядуня?
— Няма, панюхна, няма
Ні за клуняю, ні ў клуні,
Вось шукаю, ды дарма, —
Ну, зьнік проста, як кампора...
Ой, праспаў яго, праспаў!
Ой-жа ліха, гора, гора!
Я бяз хлопчыка прапаў! —
Гаспадар сам вышаў з хаты,
Устрывожыўся ўвесь дом,
Абышлі ўсе клеці, спраты,
Аглядзелі ўсё кругом,
Нават зьбегалі к суседу.
Каб напасці хоць на сьлед, —
Не знашлося нідзе сьледу,
Сіратаю стаўся дзед.

— Ось, як-бы я страціў сына,
Так шкада, каб я здароў!
— Упёк, дзедка, твой хлапчына
Да другіх гаспадароў! —
Ганна смутна і маркотна,
Яна думае аб ім:
Дзе-ж падзеўся ён, гаротны?
І куды пашоў? зачым?
І чаму ён не паведаў?
Хоць бы слоўка ёй сказаў!
Эх, надобры хлопчык дзедкаў,—
Сьвет дзядушчыны зьявіўся!
А яна-ж аб ім гадала,
Думку марыла аб ім:
Ці-ж было-б тут сьвету мала?
Ёй-бы й тут быў ня чужым.
Папрасіла-б яна тату —
Так напэўна-б і было, —
Каб яго прыняць у хату
Ці прыстроіць дзе ў сяло...
А мо' ён дзе сыпціць на сонцы
У садку за вішнякам?
Ён надзеі ткуць красенцы
Залаценкім чаўначком.
І дзядушчына ў гэтай надзеі
Ідзе ў сад, ідзе сама.
Але там, на сонцагрэі,
Пуста ўсё, яго няма!
Пуста ў садзе і журботна,
Як-бы страціў нешта сад,
Нават лісьцечка дрыготна
Шум вядзе на смутны лад.
А вось тут, пад гэтай грушай,
Ён сядзеў, а з ім яна.
Ён тут сэрца ёй парашуў,
Вымаўляла тут струна.
Вышла Ганна на дзядзінец,
Сэрца сьціскае туга.

(Далей будзе.)

Весткі з Краю.

Панская чыстата.

М-ка Вішнева, Валожынскага павету. Шмат прыходзіцца чытаць і чуць аб адміністрацыі ў нашай старонцы, якая з намі лічыцца, як з быдлам. Усім хіба, ведама, як праводзяць санітарныя рэвізіі па вёсках і мястэчках. Рожнымі спосабамі стараюцца ачысціць кішаню нашага селяніна. Дык вось грамадзянству нашага мястэчка, прышлося на сваёй скуры дазнаць гэтага „ачышчэння“. 29 верасня Камісія, якая складалася з доктара соймакавай амбуляторыі, каманданта дзяржаўнае паліцыі і падсолтыса нашае грамады, распачала рэвізію. Сыпаліся кары па 10 зала-товак за розныя „нячыстасці“, некалькі з іх падаю, напрыклад: грам. Сенкевіч за тое, што скрыня ад сьмецьця была парожная, пакараны штрафам 10 зл., Падбярэзкі за тое, што старыя саві ляжалі на падворку—10 зл., Х. Гальперын за тое, што на гародзе валяліся тычынны—10 зл., Г. Ліпковіч, што скрынка ад шмару ляжала на падворку—5 зл. Цяжка пералічыць усе „непа-радкі, за якія каралі: пазабівалі студні, дык сяляне хопцяць па ваду за кіліметр. Нарэшце выявілі гэткія здзекі нашых жыхароў з ця-пеньня, якія сабраўшыся пашлі паглядзець чыстасці на падворку у доктара, знайшоўшы ў доктара поўна сьмецьця і броду. Папрасілі Камісію, каб зайшлі паглядзець, што там за чыстасць. Камандант ведама згадзіўся, але доктар збалеўшы, як палатно, цьвярдзіў, што ў яго чыста. Першае, што кінулася ў вочы на падворку ў п. доктара, было: памыйная яма, ў якой па бінтох і ваце лазіў рой мух, каля хлява былі кучы сьмяцьця, дзе мух было ня меней, як каля ямы. Людзі пачалі прасіць ка-манданта, каб напісаў пратакол, а доктар гаварыў, што сьмецьце каля хлева было на агуркі... Але мы, як жывём, дык ніколі яшчэ ня бачылі і ня чулі, каб увосень хто-колечы са-дзіў агуркі!...

Дык вось, братцы, наш доктар за нішто караў, а ў яго, дзе кожны дзень поўна хворых на рожныя хваробы (будынак стаіць у са-мым цэнтры мястэчка) поўна сьмяцьця і за-разы, над якім у пагодны дзень ўюцца раі мух. Дык вось дзе трэба глядзець за чыстатаю ў такіх паноў, якія бяз літасці здзіраюць скуры з нас!... Селянін мусіць глядзець каб як-небудзь зарабіць сабе на кавалак хлеба.

Прысутны.

З тутэйшых здарэнняў.

(м. Новы-Пагост, Браслаўскі пав.).

У нашым мястэчку жыве пан камэндант пас. паліцыі, Ю. Карловіч. Сам сябе лічыць грамадзянінам Польшчы, дык і робіць за гэта „карныць“ дзяржаўнаму скарбу.

Пан камэндант зладзіў з гандлярамі, ка-торыя адстаіваюць яго ў якой-колечы небя-спечнай для камэнданта справе. За тое яны ма-юць добрыя даходы ад прадажы нелегальнага алкаголю і розных тавараў і ўсё гэта робіцца за яго ведамам.

Адзін раз спаткаў камэндант жабрака і спытаў, адкуль ён? Жабрак адказаў—з вёскі Вусоўцаў. Камэндант прывёў жабрака на па-старунак і стаў пытаць: „czy są hurtki?“ Жабрак не разумеючы гэтых слоў, кажа, што я і хаты нямаю на чым паставіць, а ня толькі агуркі садзіць.

Камэндант так раздлаваўся, што хопіў жабрака за горла, ды стаў яго душыць, біць і гаварыць: „iz ty bolszewik, nie rozumie polskich słow!“ Збіўшы жабрака да непрытомнасці, ачуціўшы вывёў за мястэчка, як арыштанта і прыказаў аб гэтым нікому не гаварыць.

Гэта было ў месяцы жніўні г. г.

Справядлівы.

Беларуская культура пашыраецца.

Агульна ведама, што Віленска-Троцкі па-вет лічыцца найбольш апалячаным, ці ляпей сказаць адурманялым паветам у Заходняй Бе-ларусі.

Засяляюць яго пераважна беларусы-ката-лікі, якія знаходзячыся пад сільным уплывам польскіх ксяндзоў, да гэтаі пары лічаць сябе паякамі, ня глядзячы нават на тое, што гаво-раць толькі пабеларуску, а аб Польшчы ве-даюць ня больш, як аб Гішпаніі або Партугаліі.

Аднак з кожным годам усё ярчэй і ярчэй пачала праглядаць тут беларуская культура. То там, то сям пачала прабуджацца нацыяналь-ная сьведомасць. Беларускае друкаванае сло-ва ўсё больш пачало заваўваць сабе належ-нае месца.

Праўда, шмат яшчэ ёсць такіх куткоў, дзе ўсё сьпіць непрабудным сном, якія польская заплясцелая „шляхта“ ды „польскія“ ксяндзы лічаць сваімі засьцвенкамі.

Такім тыпным, закінутым Богам і людзь-

мі, кутком, можна лічыць і м-ка Яшуны, якое знаходзіцца 27 кіляметраў ад Вільні. Да гэтай пары сюды недалятала жывое беларускае слова. Народ хадзіў як у цемры. І вось 26-га кастрыч-ніка с. г. дзякуючы старанням і працы Бе-ларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Вільні, была выслана ў Яшуны аб'едная труппа Беларускага Народнага Тэатру.

У гэты дзень у Яшунах была ўрачыстасць з прычыны закладзенаў нова-будуючага кас-цёлу. Дзень быў цёплы, сонечны. Народу было тысячы. Як толькі ўбачылі абвесткі Б. Н. Тэатру, дык аж біліся каб папасці на спектакль. На вялікі жаль невялікай салы не магла зьме-сціць усіх гасцей жадаючых быць у Тэатры. Гулялі „Паўлінку“ — Янкі Купалы і „Заручы-ны Паўлінкі“ — Ф. Аляхновіча, пасля хор пра-пяў некалькі народных песняў. Калі хор за-кончыў сьпевы, дык на салі з пасярод гасцей, каторых было больш 200 асоб, чутны былі га-ласы з просьбай: заяіцца „Ад веку мы спалі“, чаго Б. Н. Т. з прычыны забароны ўладаю зра-біць ня мог.

Ніякая прора няздолеа апісаць таго вялі-кага захаплення з якіх сяляне лавілі кожнае слова са сцэны. Гульнёй артыстаў прост усе былі зачараваны. А калі пеяў Хор, дык пасля вожнай песні ня моўкнула шумная рэха акляскаў, „бравы“ і „біс“ пакрывала салю. Род-нае беларускае слова ўзварушыла ўсіх. Усюды чутны гутаркі аб артыстах, іх гульні і песнях.

Памятка аб спектаклі надоўга застаецца ў Яшунах ваколічных сялян.

Беларускі Народны Тэатр гэта — вялікі скарб для Беларускай Культуры. Гэта — вялікі сьвятар нацыянальнага адраджэння. Гэта но-вы доказ нашай сілы, жывучасці і працаві-тасці.

Гэта пачатак унікаў панаваньне, там дзе ўчора плакаў дзед. Прысутны.

Вэтэрынарны доктар.

У нас у Радашкавічах, Маладэчанскага п. жыве вэтэрынарны доктар, які назначаны на ўсю воласьць. Можна хто падумае, што гэты до-ктар надта добры чалавек, калі аж газеты аб ім пішуць! А вось яго і красачкі: ня так даў-но, у аднаго жыхара места Радашкавіч Х, зда-рылася няшчасце: ехаў з поля, а паджаробак спудзіўся і страшэнна падзёрса аб калючыя драгты. І вось гэты жыхар Х пашоў прасіць до-ктара, каб прышоў паглядзець і паспываць скуру паджаробку. Але дзе там? Доктар праму-дры, як Саламон. Ён пачаўшы па адзежы, што чалавек бедны, і золатам не заплаце, дык і ад-казаўся, а нарэшце сказаў: „co tam, źrebak i zdechnie, to nie wielka szkoda“. У нас у Радаш-кавічах такая вада чыстая, хто-бы не прыехаў, дык усякага абме. Так і гэты эндок-доктар, як толькі прыехаў да нас, быў бяднейшы, талы ўсюды ішоў, а цяпер раздурэў. Цяпер гэты до-ктар едзе лячыць толькі па абшарніцкіх маён-ках, бо там яму за фатыгу плацяць золатам ды далярамі, а бедны селянін хоць у ваду лезь пры няшчасці.

Праўдзівы.

Спэтакль у Нарэўцы.

У нядзелю 16-га г. кастрычніка Гуртком Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Нарэўцы быў зладжаны беларускі спектакль-вечарыня; адграны былі п'есы: „Боты“ і „Мі-кітаў лапаць“. Ролі выпаўнялі наступнымі гр.: у „Ботах“: Максіма Дратвы—Ф. Скепко, Ганьні—П. Волкавыцкая, Марка Траяка—В. Гарустовіч, свістуна—П. Кабац; у „Мікітава Ляпцю“: Яў-меня—Ф. Скепко, Грышыны—Н. Волкавыцкая, Саўкі—П. Кабац і Мікіты—С. Лукша. Ня ліч-чы двух няправільных выхадаў, як жаночыя так і мужчынскія ролі выпаўняліся вельмі до-бра і спектакль зрабіў на прысутных прыемнае і захопліваючае ўражаньне. Пасля спектаклю адбыліся скосі да 2-й гадзіны ўночы. 30 проц. агульнага збору аддана на паводчан. Шчырая падзяка аматарам за іх працу. Пажадана, каб спектаклі адбываліся часцей.

Тутэйшы.

Фруктовыя дрэвы (прышчэпы) і ягадныя кусты,

выгадаваны на месцы ў садаводстве „Мазалёва“ МОЖНА ТАМ КУПІЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ.

Заказы прыймаюцца:

Вільня Завальная 6—2, а таксама на месцы ў садаводстве.

— Цэны даступныя. —

Канец польскага «Вызвалення» ў Браслаўскім павеце.

Да рэдакцыі: „Сялянскае Нівы“ ў Вільні

Паважаны пане Рэдактар, не адмоўце на-друкаваць наступнае: 4-га чэрвеня 1926 года, я ніжэй падпісаны, быў выбраны, браслаўскім сялянствам, у асьветна-арганізацыйны камітэт „вызвалення“ (выбраў мяне завочна), ад чаго „вызвалены“ запрасілі мяне на паветовы зьезд у Браслаў на дзень 17 кастрычніка 1926 года. Куды я трапіў для сваёй цікавасці: паглядзець ці многа там будзе беларускага сялянства.

На вялікі жаль, на зьезд прыбыло многа беларусаў-сялянаў, несьведомых па нацыяналь-насці і (яны), веручы абяцанкам вызваленска-га інструктара п. Бусілы, змусілі мяне прыняць удзел на зьездзе ў дыскусіях. На перавыбарах павэтавага сэкратарыяту „Вызвалення“ выбра-лі мяне старшынёю, хоць ня быў і ня ёсць сябрам партыі „Вызвалення“. Старшыняства я прыняў з гэтай мэтай, каб выявіць сялянам-бе-ларусам увесь фальш „Вызвалення“, чаго я перад тым гэтага даканаць ня мог. Так і ста-лася. За маім старшыняствам пазракаліся ся-броўства чужыя ня ўсе Беларусы і на астатку, мне ўдалося ўгаварыць астальных сяброў злік-відаваць сэкратарыят. 1-га кастрычніка г. г. Браслаўскі павятовы сэкратарыят „Вызвален-ня“ ў Браслаў і перастаў існаваць.

Маю надзею, што цяпер ніякім ліхадзеям беларускага народу ў Браслаў і ня ўдасца за-лажыць новы сэкратарыят, бо ведаюць сяляне-Беларусы, што абаронцы іх зьяўляюцца ня „выз-валены“, а людзі з пад бела-чырвона-белага сьцягу, г. з. беларускія дзеячы, як пасол Ярэ-міч, пас. Рагуля і др. 16-X-27 г. Браслаў.

Ігдор Пуцтравіскі.

Усятына.

Машына-чалавек.

Газэта „Дэйлі Тэлеграф“ змясьціла вест-ку з Нью-Ёрку аб тым, што там у прысутнасці прадстаўнікоў ад розных газэтаў ды спецы-ялістых-тэхнікаў адбываліся пробы новае машы-ны. Па слоўнаму распараджэнню машына-чалавек запальвае электрычныя лямпачкі, ру-чае электрычны вентылятар, пражэктар і сы-гнальную лямпу, а таксама прыводзіць у рух пылесос (машына, што збірае пыл).

Але-ж машына-чалавек ня толькі выконуе распараджэнні, а на'т дае адказы на пытанні. Так напрыклад, гаспадыня з места можа затэ-лефанавач у сваю кватэру і атрымаць ад ма-шыны адказ аб тым, ці выпалена ў печы і ад-даць патрэбныя распараджэнні, якія зараз-жа выконваюцца.

Машына-чалавек вельмі штучная, адвак-жа рухаецца яна толькі чалавечым голасам, дзея чэго трэба ў розных выпадках адпаведна да-вымаганьня ад машыны працы змяняць тон голасу. Гэтаму навучыцца вельмі лёгка.

Машына-чалавек, калі яе паставіць каля тэлефону, як толькі зазвоніць тэлефон, дык за-раз-жа бярэцца за трубку і адначасна злучае тэлефон з грамафонам, які дае таму, хто пыта-ецца, патрэбныя адказы згодна запытаньня.

Машына-чалавек ужо на'т датасавана да карыстаньня ў трох млынох, дзе яна выконвае абавязкі стоража ў вадажных рэзервуараў (за-пасьнікоў). Гэтая машына-чалавек зьяўляецца здольнаю па сваёй „спецыяльнасці“ выканаць працу за 12 чалавек і можа працаваць цэлых 24 гадзіны кожнага дня.

ВЫЙШАЎ З ЛІТАГРАФІІ І ПРАДАЕЦЦА ў беларускіх кнігарнях

Партрэт Беларускага Народнага Паэта ЯНКІ КУПАЛЫ

Усе беларускія арганізацыі: гурткі куль-турна-просветных устаноў, бібліятэчкі і па-асобныя дзеячы і грамадзяне павінны мець парт-рэт найвялікшага беларускага песьняра.

ЦАНА партрэту без перасылкі—1 зл.

Заказы прысылайце на адрэс: **Віло, За-вальная 7, Беларускае Кнігарня „Пагоня“.**

Сяляне! Арганізуйцеся, у ар-ганізацыі—сіла!

Сяляне! Запісвайцеся у Бе-ларускі Сялянскі Саюз!